

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

./ Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra samrådet i Videnskabsudvalget onsdag den 27. februar 2008 vedr. Erasmus Mundus-uddannelserne.

Med venlig hilsen

Helge Sander

28. februar 2008

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 08-030188
Dok nr. 493680
Side 1/1

Samråd (åbent) i Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi onsdag den 27. februar 2008 om Erasmus Mundus-uddannelserne – UVT – alm. del – spørgsmål B-E.

DET TALTE ORD GÆLDER

Spørgsmål B:

Hvordan vil ministeren sikre, at der på de danske universiteter bliver skabt bedre muligheder for indsigt og demokratisk medbestemmelse for studerende og ansatte til at sikre de studerendes retssikkerhed på uddannelserne, når de nuværende universitetsledelser og –ledere tilsyneladende ikke formår at sikre de studerendes retssikkerhed, eksemplificeret ved Erasmus Mundus-uddannelserne, hvor der er blevet opkrævet brugerbetaling i strid med gældende regler?

Svar:

Inden jeg nu går i gang med at svare på spørgsmålet, skal jeg måske lige for en god ordens skyld gøre opmærksom på, at udvalget jo som bekendt har stillet mig yderligere 18 spørgsmål om denne sag.

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Side 2/2

Spørgsmålene skal først være besvaret inden den 4. marts 2008, men jeg regner med at kunne sende svarene til udvalget inden ugens udgang.

Men nu tilbage til dette samråd, som fokuserer på det fremadrettede.

Og det vil jeg gerne kvittere for.

Det er naturligvis alvorligt, at Universitets- og Bygningsstyrelsen har konstateret, at universiteterne har en utilfredsstillende praksis i forbindelse med uddannelser omfattet af Erasmus Mundus aftaler.

Men jeg synes egentlig, at spørgsmålet bygger på en lidt forkert præmis.

Kernen i den konkrete sag er spørgsmålet om samspillet mellem to forskellige regelsæt.

Den handler ikke om manglende medbestemmelse for de studerende eller de ansatte.

Og vi finder derfor efter min mening ikke en løsning ved at diskutere mere eller mindre medbestemmelse.

Jeg tror i øvrigt heller ikke, at øget medbestemmelse nødvendigvis går hånd i hånd med øget retssikkerhed for de studerende.

Vi lægger stor vægt på de studerendes retssikkerhed.

Langt hovedparten af vores regler på uddannelsesområdet er netop til for at sikre dette.

Og udover at de studerende kan gå via deres talerør i de forskellige fora med deres synspunkter, og så er der jo også den mere formelle klagevej fx i en sag som denne.

Men hvis vi endelig skal tale om medbestemmelse for de studerende og ansatte ved universiteterne, synes jeg heller ikke, der er grund til dystre miner.

Universitetsloven giver både de studerende og de ansatte en række rettigheder til indsigt og demokratisk medbestemmelse på universiteterne.

Fx har både studerende og ansatte pladser i bestyrelsen, som jo er universitetets øverste myndighed.

Og tilsvarende sidder de i akademisk råd, ph.d.-udvalg og studienævn.

Så jeg mener sådan set, at der allerede er skabt rigtig gode muligheder for indsigt og demokratisk medbestemmelse.

Dertil kommer jo også, at Folketinget i efteråret 2006 besluttede, at der i 2009 skal foretages en evaluering blandt andet af medarbejdernes og de studerendes medbestemmelse på universiteterne.

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Side 3/3

Spørgsmål C:

Vil ministeren tydeliggøre mandatet for Erasmus Mundus Arbejdsgruppen, herunder om det er acceptabelt for ministeren at indføre brugerbetaling for hhv. de danske og de udenlandske studerende på Erasmus Mundus-uddannelserne, eksempelvis i form af brugerbetaling suppleret med stipendier, så Erasmus Mundus bliver reduceret til uddannelser for de få heldige, der får et stipendium?

Svar:

Det er regeringens mål, at danske universiteter skal kunne måle sig med de bedste i verden.

Heri ligger også, at de danske studerende har så gode rammer som muligt for få en uddannelse med internationalt islæt.

Det gælder både muligheden for at danske studerende kan rejse ud, og at de herhjemme kan opleve et internationalt studiemiljø.

Det er vigtigt, at vi satser på internationalt samarbejde for ikke at sakke bagud.

Derfor ønsker vi naturligvis også, at danske universiteter har gode betingelser for at være med i Erasmus Mundus.

Sagen om Erasmus Mundus har imidlertid vist, at der er behov for at se på samspillet mellem det danske regelsæt og EU's bestemmelser om Erasmus Mundus.

Til det formål er der nu nedsat en arbejdsgruppe.

Så snart arbejdsgruppens kommissorium er helt på plads, vil jeg sende det til jeres orientering.

Jeg kan dog allerede nu sige, at gruppen blandt andet har fået til opgave:

- at analysere rammerne for danske universiteters deltagelse i Erasmus Mundus samarbejder, og
- at foreslå eventuelle ændringer af gældende regler, der er nødvendige for uhindret dansk deltagelse i Erasmus Mundus uddannelsesforløb.

Det er i den forbindelse en forudsætning, at det grundlæggende princip om gratis universitetsuddannelser i Danmark fastholdes.

Det gælder for danske statsborgere og personer, der ifølge EU-retten eller anden international ret skal ligestilles med danske statsborgere.

Spørgsmål D:

Vil Ministeren redegøre for hvem, der inviteres med i arbejdsgruppen, og hvordan udpegnings-/indstillingsprocedurerne er?

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Svar:

Den konkrete sag viser med al tydelighed, hvor afgørende det er at sikre, at der er en fælles forståelse af reglerne.

Side 4/4

For selv om reglerne hver for sig synes klare, skal de også kunne spille sammen i praksis.

Derfor er det både naturligt og nødvendigt, at universiteterne er repræsenteret i arbejdsgruppen.

Og her taler jeg selvfølgelig om de personer, der har ansvaret for administrationen af reglerne.

Udover det består arbejdsgruppen af repræsentanter fra Videnskabsministeriet.

Universiteternes tre medlemmer af arbejdsgruppen er indstillet af Danske Universiteter.

De tre medlemmer er:

- Hanne Harmsen, som er vicedirektør for uddannelse ved Københavns Universitet
- Nina Smith, som er prorektor for det akademiske område ved Aarhus Universitet, og
- Cecylia Elisabeth Tromer, der er chef for internationalt samarbejde ved Danmarks Tekniske Universitet.

Direktør for Universitets- og Bygningsstyrelsen, Jens Peter Jacobsen er formand for arbejdsgruppen.

Jeg kan desuden oplyse, at ministeriet har været i dialog med Danske Studerendes Fællesråd (DSF) om, hvordan de bedst inddrages i arbejdet.

DSF's rolle vil jeg tage endelig stilling til inden for de nærmeste dage, men DSF skal inddrages på en effektiv måde.

Spørgsmål E:

Vil ministeren tage problematikken om brugerbetaling på Erasmus Mundus-uddannelserne op i de relevante fora i EU med henblik på at sikre, at der ikke indføres brugerbetaling på ordinære, parallel- og fællesuddannelser i Danmark som følge af pres fra EU's Erasmus Mundus program, og vil ministeren i den forbindelse redegøre for, om ministeriet har taget kontakt til de andre medlemslande i EU, hvor brugerbetaling på ordinær videregående uddannelse også (endnu) er forbudt, så landene kan rette en fælles henvendelse til EU?

Svar:

Lad mig for det første slå fast, at uddannelsesområdet er et nationalt anliggende.

EU har således ikke kompetence til at fastsætte regler med forrang for dansk lovgivning på uddannelsesområdet.

På den måde er der heller ikke risiko for, at der indføres brugerbetaling for danske statsborgere og studerende, der skal ligestilles hermed, på ordinære, parallel- og fællesuddannelser i Danmark.

Når det så er sagt, så vil jeg da gerne understrege, at vi selvfølgelig vil fastholde gratisprincippet i Danmark – også over for EU.

Men nu skal vi så først have et overblik over, hvilke muligheder der er for at finde en løsning uden at give køb på gratisprincippet.

Det er jo det, som arbejdsgruppen skal klarlægge.

Og det er da også en del af gruppens opdrag at undersøge, hvordan det forholder sig i andre lande, og hvordan andre lande håndterer udfordringen.

Det vil forhåbentlig give et godt afsæt for en nærmere drøftelse – også i EU-sammenhæng.

Som spørgsmålet er formuleret, lyder det dog næsten som om, at jeg skal påtage mig et ansvar for, om andre lande har indført brugerbetaling.

Til det må jeg klart melde ud, at jeg altså ingen planer har om at blande mig i andre landes nationale beslutninger.

Vi må acceptere, at hvert land har sine politiske bevæggrunde for at holde fast i egne regler.

Ligesom vi jo heller ikke vil give køb på vores gratisprincip.

Men kan vi inden for de spilleregler finde en fælles løsning, vil jeg selvfølgelig gøre mit til at få den ført ud i livet.